

Категорія справи № 918/373/17: **не визначено.**

Надіслано судом: **08.05.2018**. Зареєстровано: **08.05.2018**. Оприлюднено: **10.05.2018**.

Дата набрання законної сили: **02.05.2018**

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02 травня 2018 року

м. Київ

Справа № 918/373/17

Верховний Суд у складі колегії судів Касаційного господарського суду:

головуючий - Стратієнко Л.В.,

судді: Баранець О.М., Ткач І.В.,

за участю секретаря судового засідання - Сігнаєвської К.І.;

за участю представників:

позивача - ОСОБА_1,

відповідача - Красовського В.Б., Бляшина М.С.,

третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог

на предмет спору на стороні відповідача - не з'явилися

розглянувши у відкритому судовому засіданні касаційну скаргу ОСОБА_4,

на постанову Рівненського апеляційного господарського суду

(головуючий - Гудак А.В., судді - Бучинська Г.Б., Філіпова Т.Л.)

від 13.11.2017,

за позовом ОСОБА_4,

до товариства з обмеженою відповідальністю - торговельно - виробничого підприємства "Летра",

треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача:

1) ОСОБА_5,

2) ОСОБА_6,

3) ОСОБА_7,

4) ОСОБА_8,

5) ОСОБА_9,

6) ОСОБА_10,

про визнання недійсними рішення загальних зборів учасників,

ВСТАНОВИВ:

У травні 2017 року ОСОБА_4 звернувся до суду з позовом про визнання недійсним рішення загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю - торговельно - виробничого підприємства "Летра" від 23.05.2017.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що встановлена чинним законодавством та Статутом товариства процедура скликання зборів була порушена, зокрема, щодо формування порядку денного та ненадання учасникам товариства проектів документів; прийняття рішень без участі учасника (позивача), який володіє часткою у статутному капіталі товариства - 61,64%.

Рішенням Господарського суду Рівненської області від 10.08.2017 позов задоволено.

Визнано недійсним рішення загальних зборів учасників ТОВ - ТВП "Летра", оформлене протоколом від 23.05.2017.

Постановою Рівненського апеляційного господарського суду від 13.11.2017 рішення господарського суду скасовано та прийнято нове рішення, яким у задоволенні позову відмовлено.

04.12.2017 ОСОБА_4 звернувся з касаційною скаргою на постанову Рівненського апеляційного господарського суду від 13.11.2017, в якій просить постанову апеляційного суду скасувати, а рішення Господарського суду Рівненської області від 10.08.2017 залишити без змін.

Підставами для скасування постанови апеляційного суду позивач зазначає, що апеляційним судом було порушено вимоги ст. 35 ГПК України (в редакції до 15.12.2017), ст. 10 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", оскільки всі учасники ТОВ - ТВП "Летра" на момент проведення зборів (23.05.2017) знали про факт дарування частки учасника товариства ОСОБА_6 та частини частки учасника ОСОБА_5 учаснику товариства ОСОБА_4, про прийняття рішення загальних зборів учасників ТОВ - ТВП "Летра", оформлених протоколом № 03 від 15.04.2008, яким у зв'язку із укладеними договорами дарування часток, було перерозподілено частки товариства; порушення ст. 11 Закону України "Про господарські товариства". Апеляційний суд прийшов до неправильного висновку щодо безпідставності доводів позивача про відсутність кворуму під час голосування на загальних зборах учасників ТОВ - ТВП "Летра"; недотримання судом апеляційної інстанції вимог ст. ст. 43, 47, 84, 105 ГПК України (в редакції до 15.12.2017).

У відзиві на касаційну скаргу відповідач посиляється на те, що апеляційний суд прийшов до правомірного висновку, що судами у справі № 2/78 не встановлювався факт належності учаснику ТОВ - ТВП "Летра" ОСОБА_4 частки у статутному капіталі товариства саме у розмірі 61,64%, а тому обставини, встановлені у справі № 2/78, не можуть мати преюдиціальне значення для цієї справи; апеляційним судом було дотримано ст. ст. 79, 88, 167 ГК України, 89, 116, 143, 334, 363, 723 ЦК України, ст. ст. 7, 10, 50, 51, 52, 58 Закону України "Про господарські товариства", ст. ст. 7, 17 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"; місцевий суд дійшов неправильного висновку, що збори були проведені за відсутності кворуму.

У справі оголошувалася перерва з 25.04.2018 по 02.05.2018.

В судовому засіданні представник відповідача заявив клопотання про долучення до матеріалів справи письмових відповідей на питання, поставлені судом в попередньому судовому засіданні, з додатками .

Вказане клопотання з огляду на повноваження суду касаційної інстанції, визначені ст. 300 ГПК України, задоволено частково. Письмові відповіді на питання долучені до матеріалів справи, а додатки у зв'язку з тим, що суд касаційної інстанції не має права збирати чи приймати до розгляду нові докази, повернуті відповідачу.

Заслухавши суддю-доповідача, представників сторін, дослідивши наведені у касаційній скарзі доводи, перевіrivши матеріали справи, Верховний Суд вважає, що касаційну скаргу необхідно задовольнити з таких підстав.

Скасовуючи рішення місцевого суду та відмовляючи в задоволенні позову, апеляційний суд виходив з того, що відповідачем було дотримано порядку скликання загальних зборів товариства, встановленого ч. 4 ст. 98 ЦК України, п. 4.4. Статуту, а також, що, оскільки, 23.05.2017 на цих зборах були присутні учасники товариства ОСОБА_10, ОСОБА_11 - уповноважений представник учасника ОСОБА_4, ОСОБА_12 (уповноважений представник учасника ОСОБА_6), ОСОБА_5, ОСОБА_7, які в сукупності володіють 94,73% голосів, що підтверджується списком реєстрації осіб, що прибули на позачергові збори учасників ТОВ-ТВП "Летра", то ці загальні збори учасників товариства були правомочними. Також посилася на неможливість використання у голосуванні 23.05.2017 ОСОБА_4 чи його представником частки, подарованої йому ОСОБА_6, ОСОБА_5 оскільки станом на проведення позачергових загальних зборів учасників ТОВ-ТВП "Летра" не проведена державна реєстрація відповідних змін до установчих документів товариства згідно з Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", а також що позивачем не було доведено порушень вимог чинного законодавства при проведенні цих зборів.

Проте, погодитись з такими висновками апеляційного суду неможливо, виходячи з такого.

Згідно з ст.ст. 15, 16 ЦК України особа має право на захист свого особистого немайнового або майнового права у разі його порушення, невизнання або оспорування, яке реалізується шляхом звернення до суду

Відповідно до ст. 167 ГК України корпоративні права - це права особи, частка якої визначається у статутному фонді (маїні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

При вирішенні корпоративного спору господарський суд повинен встановити наявність в особи, яка звернулася з позовом, суб'єктивного матеріального права або законного інтересу, на захист якого подано позов, а також з'ясувати питання про наявність чи відсутність факту їх порушення або оспорування.

23.05.2017 відбулися загальні збори учасників ТОВ - ТВП "Летра", які були оформлені протоколом від 23.05.2017.

За цим протоколом частки учасників товариства на час проведення зборів становили: ОСОБА_10 - 29,82%, ОСОБА_4 - 29,82%, ОСОБА_6 - 29,82%, ОСОБА_5 - 2,635%, ОСОБА_7 - 2,635% статутного фонду.

В протоколі зборів зазначено, що присутні учасники (представники учасників) володіють частками, що в сукупності становлять 94,73% статутного капіталу ТОВ - ТВП "Летра".

Зборами прийняті такі рішення: обрати головою позачергових загальних зборів учасників ТОВ -ТВП "Летра" ОСОБА_10 та секретарем зборів Красовського В.Б.; зняти питання про виключення зі складу учасників ТОВ - ТВП "Летра" ОСОБА_8 у зв'язку зі смертю та включення до складу ОСОБА_13 як спадкоємця; виключити зі складу учасників ТОВ-ТВП "Летра" ОСОБА_14 у зв'язку із смертю та включити до складу учасників ТОВ-ТВП "Летра" правонаступника (спадкоємця) ОСОБА_9 з часткою статутного капіталу - 2,635%; зняти питання про внесення змін до статуту ТОВ - ТВП "Летра"; визнати неприпустимими дії директора ТОВ - ТВП "Летра" ОСОБА_4 щодо ненадання фінансової та іншої звітності учасникам та на розгляд їх на загальних зборах учасників товариства; звернутися з відповідним зверненням до правоохоронних органів про прийняття відповідних заходів та не приймати рішення про затвердження річних фінансових звітів ТОВ -ТВП "Летра" за 2014, 2015, 2016 роки та I квартал 2017 року; визнати неприпустимими дії директора ТОВ -ТВП "Летра" ОСОБА_4 щодо ненадання звітів про результати фінансово-господарської діяльності учасникам та на розгляд їх на загальних зборах учасників товариства; звернутися з відповідним зверненням до правоохоронних органів про прийняття відповідних заходів та не приймати рішення про затвердження звітів про результати фінансово-господарської діяльності ТОВ -ТВП "Летра" за 2014, 2015, 2016 роки та I квартал 2017 року; звільнити (припинити повноваження) ОСОБА_4 (реєстраційний номер облікової картки платників податків НОМЕР_1) з посади директора ТОВ - ТВП "Летра" з 23.05.2017; обрати (призначити) ОСОБА_10 на посаду директора ТОВ - ТВП "Летра" з 24.05.2017.

В протоколі зазначено, що представник учасника ТОВ - ТВП "Летра" ОСОБА_4 - ОСОБА_11 та учасник - ОСОБА_5 в голосуванні участі не приймали і не голосували.

Як встановлено місцевим судом, 15.03.2008 між ОСОБА_6 (дарувальником) та ОСОБА_4 (обдарованим) укладено договір дарування частки в статутному фонді ТОВ -ТВП "Летра", згідно з умовами якого дарувальник передає у власність обдарованому належну йому частку у статутному фонді ТОВ - ТВП "Летра", а обдарований приймає цю частку в розмірі 29,82 %. Такий же договір укладено між ОСОБА_5 (дарувальник) та ОСОБА_4 (обдарований) про передачу у власність обдарованому частки в розмірі 2 % статутного фонду товариства. Вказані договори були нотаріально посвідчені.

Згідно з цими договорами дарування, рішенням загальних зборів учасників ТОВ-ТВП "Летра", оформленим протоколом № 03 від 15.04.2008, перерозподілено частки учасників ТОВ - ТВП "Летра" та визначено їх в такому розмірі: ОСОБА_4 - 61, 62 %; ОСОБА_5 - 0, 64 %; ОСОБА_14 - 2,64 %; ОСОБА_8 - 2,64 %; ОСОБА_10 - 29,82 %, ОСОБА_7 - 2, 64%

Вказані обставини також були встановлені у постанові Львівського апеляційного господарського суду від 09.12.2008, яка була залишена без змін постановою Вищого господарського суду України від 04.03.2009 у справі № 2/78 за позовом ОСОБА_10 до ТОВ - ТВП "Летра" про визнання недійсним рішень загальних зборів учасників товариства, оформлених протоколом № 03 від 15.04.2008.

Відповідно до ч. 1 ст. 53 Закону України "Про господарські товариства" учасник товариства з обмеженою відповідальністю має право продати чи іншим чином відступити свою частку (її частину) у статутному капіталі одному або кільком учасникам цього товариства. Відчуження учасником товариства з обмеженою відповідальністю своєї частки (її частини) третім особам допускається, якщо інше не встановлено статутом товариства. Учасники товариства користуються переважним правом купівлі частки (її частини) учасника пропорційно до розмірів своїх часток, якщо статутом товариства чи домовленістю між учасниками не встановлений інший порядок здійснення цього права.

Пунктом 5.3. Статутом ТОВ - ТВП "Летра" передбачено, що при передачі частки (її частини) настає одночасний перехід учаснику відповідних прав і обов'язків, що належали учасникові, який уступив її повністю або частково.

На момент проведення зборів, рішення яких оспорується, відбувся перехід права власності на частку, яке виникло у учасника ОСОБА_4 з моменту укладення вказаних договорів дарування частки у статутному капіталі та їх нотаріального посвідчення.

Безумовною підставою для визнання недійсними рішень загальних зборів є прийняття загальними зборами рішення за відсутності кворуму для проведення загальних зборів чи прийняття рішення (ст. ст. 41, 42, 59, 60 Закону України "Про господарські товариства").

Місцевий господарський суд, дослідивши всі наявні в матеріалах справи докази, прийшов до правильного висновку, що оскільки при прийнятті рішень на зборах 23.05.2017 не була врахована дійсна частка учасника ОСОБА_4 (61,64 %), чим порушено його права, як учасника цього товариства, та безпідставно врахована частка ОСОБА_6 (ОСОБА_12 - уповноважений представник ОСОБА_6), то рішення на загальних зборах учасників ТОВ - ТВП "Летра" прийняті з порушенням вимог законодавства, за відсутності кворуму для їх прийняття, що є безумовною підставою для визнання цих рішень недійсними.

Також обгрунтованим є висновок місцевого суду, що ОСОБА_4 на момент придбання (внаслідок укладення договорів дарування) частки у ОСОБА_6 в розмірі 29,820% та ОСОБА_5 в розмірі 2 % вже був учасником товариства, а право участі у ТОВ- ТВП "Летра" з часткою в розмірі 61,64% ОСОБА_4 набув з моменту прийняття рішення загальних зборів учасників товариства від 15.04.2008, на яких було прийнято і рішення, зокрема, про перерозподіл часток у статутному капіталі ТОВ - ТВП "Летра".

За таких обставин, постанова апеляційного господарського суду підлягає скасуванню із залишенням в силі рішення Господарського суду Рівненської області від 10.08.2017, яким правомірно визнано недійсним рішення загальних зборів учасників ТОВ - ТВП "Летра", оформлене протоколом від 23.05.2017.

Відповідно до ст. 129 ГПК України з товариства з обмеженою відповідальністю - торговельно - виробничого підприємства "Летра" на користь ОСОБА_4 підлягає стягненню 1 920,00 грн судового збору за подання касаційної скарги.

Керуючись ст. ст. 300, 301, 308, 312, 314, 315, 317 ГПК України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ:

касаційну скаргу ОСОБА_4 задовольнити.

Постанову Рівненського апеляційного господарського суду від 13 листопада 2017 року у справі за № 918/373/17 скасувати.

Рішення Господарського суду Рівненської області від 10 серпня 2017 року залишити без змін.

Стягнути з товариства з обмеженою відповідальністю - торговельно - виробничого підприємства "Летра" (33022, м. Рівне, вул. Гагаріна, буд. 65, код ЄДРПОУ 13986244) на користь ОСОБА_4 (АДРЕСА_1, ідентифікаційний номер НОМЕР_1) 1 920,00 грн витрат зі сплати судового збору за подання касаційної скарги.

Доручити Господарському суду Рівненської області видати наказ.

Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття та оскарженню не підлягає.

Головуючий

Л. Стратієнко

Судді

О. Баранець

І. Ткач